

2012-03-07

Per Ahlgren
Bibliometriker
SUB
Avdelningen för e-resurser

Vikt på forskningspublikationer

Sedan månadsskiftet augusti/september 2007 finns en bibliometrisk funktion vid Stockholms universitet (SU). Funktionen, vilken initierats av SU:s rektor Kåre Bremer, skall förse universitetsledningen och andra beslutsfattare inom universitetet med analyser av universitetets vetenskapliga publicering. Analyserna har beställts av rektor. Den bibliometriska funktionen är placerad vid universitetsbibliotekets avdelning för e-resurser. För närvarande arbetar två personer inom funktionen, en bibliometriker, författaren till detta dokument, och en bibliotekarie (deltid).

I Norge används en modell för analys av vetenskaplig publicering som tar hänsyn till såväl publikationstyp som i vilken publiceringskanal publikationen är utgiven. Modellen, som är avsedd att tillämpas på samtliga vetenskapsområden, har sedan år 2008 tillämpats på institutionerna vid de fyra fakulteterna vid SU. Nedan beskrivs kortfattat denna modell.

Den norska modellen

Den norska modellen kan sägas kombinera produktion och genomslagskraft. Med avseende på genomslagskraft används dock inte citeringar. I stället tar modellen fasta på i vilken utsträckning publikationer publiceras i kanaler med stor vetenskaplig prestige. De kanaler, vilka beaktas i modellen, är förlag, tidskrifter, serier och webbplatser. Ett stort antal kanaler har i Norge bedömts och tilldelats endera av tre nivåer: nivå 0 (icke-vetenskaplig kanal), nivå 1 (vetenskaplig kanal) och nivå 2 (vetenskaplig kanal med särskilt stor prestige). Med "vetenskaplig kanal" avses i modellen "kanal organiserad redaktionellt för att utge vetenskapliga publikationer", och en publikation, för att betraktas som *vetenskaplig*, skall:

1. presentera en ny insikt
2. vara i en form som gör resultaten testbara i efterhand eller användbara i ny forskning
3. vara skriven på ett språk och har en distribution som gör den tillgänglig för de flesta forskare som kan intresse av den
4. vara i en publiceringskanal med rutiner för peer review

Publiceringskanalerna på nivå 2 ska vara de som (a) uppfattas som de mest ledande i breda facksammanhang, och (b) de som utger de mest betydande publikationerna från olika länders forskare.

Tre publikationstyper förekommer i modellen: artikel i periodika (tidskrift eller årsbok) eller serie, artikel i antologi samt monografi. En publikations vikt är entydigt bestämd av dess typ och av dess publiceringskanals nivå. Av tabellen nedan framgår hur publikationer viktas (nivå 0 ger vikten 0, för samtliga tre publikationstyper).

Publikationstyp	Nivå 1	Nivå 2
Artikel i periodika eller serie	1	3
Artikel i antologi	0,7	1
Monografi	5	8

Publikationstypen monografi viktas högre än typen artikel i periodika, som i sin tur viktas högre än typen artikel i antologi. En artikel publicerad i en vetenskaplig tidskrift tillhörande nivå 2 viktas tre gånger högre än en artikel publicerad i en vetenskaplig tidskrift tillhörande nivå 1 (men tilldelas en lägre vikt än en monografi, oavsett om denna har utgetts på ett förlag tillhörande nivå 1 eller 2).

Publiceringskanalerna på nivå 2 ska utge en viss andel (1/5) av forskningsområdets publikationer. Genom denna regel blir jämförelser mellan olika forskningsområden mer rättvisa, jämfört med om ett visst antal kanaler, konstant över forskningsområden, hade stipulerats för nivå 2. Skälet till detta är att tillgången till nivå 2-kanaler blir mer likvärdig över forskningsområden.

En viss institution kan tillgodoräkna sig en publikation, vars författare uppger anknytning till institutionen vid utgivningstillfället. Dock används *fraktionering*: institutionen tilldelas poäng efter andelen författare, som tillhör institutionen. Om en

institutionsandel skulle bli mindre än 1/10 för en viss publikation sätts andelen likväl till 1/10.

Varje analyserad enhet tilldelas en publikationspoäng, ett viktat uttryck för publiceringsaktivitet och nivå. Poängerna fås fram genom att författarandelar multipliceras med vikter. Exempelvis är publikationspoängen för en institution och för ett visst år med avseende på artiklar publicerade i nivå 2-tidskrifter lika med institutionens författarandelar för sådana artiklar (publicerade under året) multiplicerat med 3, vikten för en artikel publicerad i en vetenskaplig tidskrift tillhörande nivå 2.

Vissa publikationer tas inte med i analysen, t ex

- Recensioner (kan dock tas med)
- Letter to the editor
- Arbetsrapporter
- Publikationer där författaren har redaktörskap
- Populärvetenskapliga publikationer

Vid tillämpningen av modellen på SU-institutioner användes DiVA, SU:s publikationsdatabas, tillsammans med det norska registret över publiceringskanaler, där kanalernas nivå-tillhörighet framgår. Aktuellt register finns på den bibliometriska funktionens webbplats, tillsammans med bland annat ett antal bibliometriska rapporter från funktionen. Se:

<http://www.sub.su.se/publicera/bibliometri.aspx>

Observera att man kan ge förslag på publiceringskanaler man anser bör komma upp till bedömning i Norge. Förslagen kan ges via följande webbsida (länken ”legge inn forslag”):

<http://dbh.nsd.uib.no/kanaler/>

Det huvudsakliga dokumentet gällande den norska modellen är:

Vekt på forskning (2004). Rapport från Universitets- og Høgskolerådet (Norge).